

SPIS TREŚCI

Rozdział 1. FARMAKOLOGIA OGÓLNA	1
<i>Ewa Hryniewiecka • Dorota Lasota</i>	
1.1 Podstawy farmakologii	1
<i>Ewa Hryniewiecka</i>	
1.1.1 Wprowadzenie do farmakologii	1
1.1.2 Losy leku w organizmie (farmakokinetyka)	6
1.1.3 Reakcje organizmu na lek	12
1.1.4 Działania niepożądane	13
1.1.5 Interakcje leków	16
1.1.6 Biorównoważność leków (oryginalne i generyczne produkty lecznicze)	18
1.2 Dawkowanie leków w szczególnych sytuacjach klinicznych	23
<i>Dorota Lasota</i>	
1.2.1 Farmakoterapia u dzieci	23
1.2.2 Farmakoterapia u kobiet ciężarnych	23
1.2.3 Farmakoterapia u kobiet karmiących piersią	25
1.2.4 Farmakoterapia u osób w wieku podeszłym	26
1.2.5 Farmakoterapia w niewydolności nerek	27
1.2.6 Farmakoterapia w niewydolności wątroby	28
1.2.7 Farmakoterapia w niewydolności serca	28
Rozdział 2. ŹRÓDŁA INFORMACJI O PRODUKTACH LECZNICZYCH, ŚRODKACH SPOŻYWCZYCH SPECJALNEGO PRZEZNACZENIA ŻYWIENIOWEGO I WYROBACH MEDYCZNYCH	31
<i>Elżbieta Wawiórko • Ewa Hryniewiecka</i>	
2.1 Praktyka pielęgnarska oparta na dowodach naukowych	31
<i>Elżbieta Wawiórko</i>	

2.2	Prawodawstwo dotyczące produktów leczniczych, środków spożywczych i wyrobów medycznych	33
	<i>Ewa Hryniewiecka</i>	
2.2.1	Produkt leczniczy	33
2.2.2	Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego	34
2.2.3	Wyroby medyczne	34
2.3	Państwowe i komercyjne wykazy leków	35
	<i>Ewa Hryniewiecka</i>	
2.3.1	Urzędowy Wykaz Produktów Leczniczych Dopuszczonych do Obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	35
2.3.2	Obwieszczenie Ministra Zdrowia w sprawie wykazu refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych	35
2.3.3	Charakterystyka Produktu Leczniczego	37
2.3.4	Ulotka informacyjna przeznaczona dla pacjenta	39
2.3.5	Strony internetowe urzędów i agencji leków	40
2.3.6	Indeksy leków	41
2.4	Produkty lecznicze, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne przeznaczone do samodzielnej ordynacji	42
	<i>Ewa Hryniewiecka</i>	
2.5	Produkty lecznicze wyłączone z ordynacji i wystawiania recept przez pielęgniarki i położne	46
	<i>Ewa Hryniewiecka</i>	
2.5.1	Substancje bardzo silnie działające	46
2.5.2	Środki odurzające	47
2.5.3	Substancje psychotropowe	48
2.6	Kategorie dostępności produktów leczniczych	48
	<i>Ewa Hryniewiecka</i>	
Rozdział 3.	LEK RECEPTUROWY	51
	<i>Ilona Joniec-Maciejak</i>	
3.1	Składniki i postaci leku recepturowego	52
3.2	Zapis leku recepturowego	56
3.3	Zasady finansowania i realizacji recept na leki recepturowe	60
Rozdział 4.	WYROBY MEDYCZNE	63
	<i>Monika Wójtowicz</i>	
4.1	Klasyfikacja wyrobów medycznych	64
4.2	Incydenty medyczne	64
4.3	Wyroby medyczne przeznaczone do samodzielnej ordynacji i kontynuacji leczenia przez pielęgniarki i położne	65
4.3.1	Wyroby medyczne dostępne na receptę	66
4.3.2	Wyroby medyczne wydawane na zlecenie	66
4.4	Zasady finansowania wyrobów medycznych	70

Rozdział 5. ŚRODKI SPOŻYWCZE SPECJALNEGO PRZEZNACZENIA ŻYWIENIOWEGO	73
<i>Elżbieta Wawiórko</i>	
5.1 Hydrolizaty białek mleka	74
5.2 Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego przeznaczone do samodzielnej ordynacji przez pielęgniarki i położne	74
Rozdział 6. ZAGADNIENIA FORMALNOPRAWNE	77
<i>Ewa Hryniewiecka • Monika Wójtowicz</i>	
6.1 Zasady wystawiania recept i zleceń	77
<i>Ewa Hryniewiecka</i>	
6.1.1 Zasady finansowania i refundacji produktów leczniczych, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych	77
6.1.2 Finansowanie – pojęcia i definicje	78
6.1.3 Kategorie dostępności refundacyjnej	78
6.1.4 Wskazania lub kryteria refundacji	80
6.1.5 Uprawnienia do samodzielnej ordynacji i kontynuacji leczenia	81
6.2 Podstawy prawne i zasady regulujące ordynację i wystawianie recept przez pielęgniarki i położne	83
<i>Ewa Hryniewiecka</i>	
6.2.1 Wzór recepty oraz sposób i zakres umieszczanych danych	83
6.2.2 Zasady wystawiania recepty na leki nierefundowane	99
6.2.3 Recepta transgraniczna	99
6.2.4 System numerowania recept SNRL Portal personelu	100
6.3 Podstawy prawne i zasady regulujące wystawianie zleceń na wyroby medyczne	102
<i>Monika Wójtowicz</i>	
6.3.1 Zlecenie na zaopatrzenie w wyroby medyczne	102
6.3.2 Zlecenie na naprawę wyrobu medycznego	103
6.3.3 Realizacja zlecenia na wyrób medyczny	104
6.4 E-Zdrowie	106
<i>Ewa Hryniewiecka</i>	
6.4.1 Usługi elektroniczne związane z ochroną zdrowia	106
6.4.2 Internetowe Konto Pacjenta	107
6.4.3 Aplikacja gabinet.gov.pl	107
6.4.4 E-zwolnienie	107
6.4.5 E-zdrowie (platforma P1)	107

Rozdział 7. FARMAKOLOGIA SZCZEGÓŁOWA	111
<i>Ewa Hryniewiecka • Ilona Joniec-Maciejak</i>	
• Dorota Lasota • Adriana Wawer • Piotr Wilkowski	
7.1 Wybrane leki stosowane w chorobach układu oddechowego	111
<i>Adriana Wawer</i>	
7.1.1 Leki rozszerzające oskrzela	111
7.1.2 Leki przeciwhistaminowe	114
7.1.3 Leki przeciwkaszłowe i wykrztuśne	115
7.2 Wybrane leki stosowane w chorobach układu pokarmowego	120
<i>Ewa Hryniewiecka</i>	
7.2.1 Leki przeciwwymiotne	120
7.2.2 Leki podwyższające pH soku żołądkowego	123
7.2.3 Leki rozkurczowe	127
7.2.4 Leki przeciwbiegunkowe	129
7.2.5 Leki przeczyszczające	130
7.2.6 Odwodnienie i płynoterapia	131
7.3 Wybrane leki stosowane w chorobach układu krwiotwórczego	135
<i>Dorota Lasota</i>	
7.3.1 Leki stosowane w niedokrwistościach	135
7.4 Leki przeciwbólowe i znieczulające	138
<i>Piotr Wilkowski</i>	
7.4.1 Ból jako problem kliniczny	138
7.4.2 Nieopiodowe leki przeciwbólowe	140
7.4.3 Opioidowe leki przeciwbólowe	142
7.4.4 Leki miejscowo znieczulające	143
7.5 Wybrane leki stosowane w chorobach kości	146
<i>Ewa Hryniewiecka</i>	
7.5.1 Fizjologia kości	146
7.5.2 Patofizjologia kości	147
7.5.3 Witamina D i jej preparaty	148
7.5.4 Preparaty wapnia	148
7.5.5 Inne leki stosowane w chorobach kości	149
7.6 Hydroksyzyna	150
<i>Piotr Wilkowski</i>	
7.7 Wybrane infekcje i leki przeciwzakazne	152
<i>Ewa Hryniewiecka • Ilona Joniec-Maciejak • Piotr Wilkowski</i>	
7.7.1 Mechanizmy działania i klasyfikacja leków przeciwwirusowych, aktywność przeciwdrobnoustrojowa, badania mikrobiologiczne, ocena oporności drobnoustrojów	152
<i>Ewa Hryniewiecka</i>	
7.7.2 Wybrane zakażenia	153
<i>Ewa Hryniewiecka</i>	
7.7.3 Leki przeciwbakteryjne stosowane ogólnie	166
<i>Ewa Hryniewiecka</i>	

7.7.4	Leki przeciwbakteryjne stosowane miejscowo	168
	<i>Ewa Hryniewiecka</i>	
7.7.5	Leki przeciwgrzybicze stosowane miejscowo	170
	<i>Piotr Wilkowski</i>	
7.7.6	Leki przeciw pasożytnicze, stosowane we wszawicy i świerzbie	172
	<i>Piotr Wilkowski</i>	
7.7.7	Środki antyseptyczne i dezynfekujące	175
	<i>Ilona Joniec-Maciejak</i>	
7.8	Leki stosowane w chorobach układu krążenia	180
	<i>Dorota Lasota</i>	
7.8.1	Leki moczopędne	180
7.8.2	Leki wpływające na układ renina-angiotensyna-aldosteron ..	180
7.8.3	Leki rozszerzające naczynia	181
7.8.4	Leki wpływające na układ współczulny	181
7.8.5	Leki antyarytmiczne	182
7.9	Leki wpływające na układ krzepnięcia	184
	<i>Adriana Wawer</i>	
7.9.1	Leki przeciw płytkowe	184
7.9.2	Leki przeciwzakrzepowe	184
7.10	Leki hormonalne	186
	<i>Ilona Joniec-Maciejak</i>	
7.10.1	Choroby tarczycy	186
7.10.2	Choroby przytarczyc	187
7.10.3	Farmakoterapia cukrzycy	188
7.10.4	Leki steroidowe	192
7.10.5	Hormony płciowe, antagoniści hormonów	192
Rozdział 8. BADANIA DODATKOWE ZLECANE PRZEZ PIELĘGNIARKI I POŁOŻNE		
	<i>Piotr Wilkowski</i>	197
8.1	Badania hematologiczne	198
8.1.1	Morfologia krwi obwodowej ze wzorem odsetkowym	198
8.1.2	Odczyn opadania krwinek czerwonych (OB)	198
8.2	Badania biochemiczne krwi	199
8.2.1	Sód i potas	199
8.2.2	Kreatynina	199
8.2.3	Białko C-reaktywne (CRP)	199
8.2.4	Badanie stężenia we krwi cholesterolu całkowitego, LDL-cholesterolu, HDL-cholesterolu, triglicerydów	199
8.3	Diagnostyka i kontrola cukrzycy	201
8.3.1	Stężenie glukozy we krwi	201
8.3.2	Doustny test tolerancji glukozy (OGTT)	201
8.3.3	Hemoglobina glikowana (HbA1c)	201

8.4	Badania serologiczne	202
8.4.1	Badania serologiczne w kierunku toksoplazmozy (IgM i IgG)	202
8.4.2	Badania serologiczne w kierunku różyczki (IgM i IgG)	202
8.4.3	Przeciwciała anty-HCV	202
8.4.4	Przeciwciała anty-HBs	202
8.4.5	Odczyn VDRL	202
8.5	Badanie układu krzepnięcia (INR)	203
8.6	Badanie ogólne moczu	203
8.7	Badania kału	204
8.7.1	Badanie w kierunku obecności pasożytów	204
8.7.2	Badanie stolca w kierunku krwi utajonej (FOBT)	204
8.8	Badania mikrobiologiczne wydzieliny z dróg rodnych	205
8.8.1	Badanie stopnia czystości pochwy	205
8.8.2	Badanie w kierunku dwoinki rzeżączki (GC)	205
8.8.3	Badanie w kierunku infekcji <i>Chlamydia trachomatis</i>	205
8.8.4	Badanie w kierunku infekcji HPV	205
8.9	Badania mikrobiologiczne	206
8.9.1	Szybki test lateksowy i Strep-test	206
8.9.2	Posiew moczu	206
8.9.3	Test antygenowy w kierunku: SARS-CoV-2/grypy A+B/RSV	206
8.9.4	CRP – szybki test ilościowy	207
8.10	Badania z zakresu serologii grup krwi	208
8.10.1	Oznaczenie grupy krwi AB0 i antygenu Rh D	208
8.10.2	Oznaczenie przeciwciał anty-Rh	208
8.11	Badanie radiologiczne klatki piersiowej w projekcji AP i bocznej	208
8.12	Badanie elektrokardiograficzne (EKG) w spoczynku	209
8.13	Próba tuberkulinowa RT ₂₃	209
Rozdział 9.	KONTROLA I ODPOWIEDZIALNOŚĆ	211
	<i>Paweł Złamańczuk</i>	
9.1	Kontrola NFZ wystawiania recept i zleceń	211
9.2	Odpowiedzialność zawodowa	215
9.2.1	Strony postępowania w sprawie przewinienia zawodowego	215
9.2.2	Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej	216
9.3	Odpowiedzialność cywilna	218
9.3.1	Odpowiedzialność kontraktowa	218
9.3.2	Odpowiedzialność deliktowa	219
9.3.3	Odpowiedzialność pracownika za szkodę wyrządzoną pracodawcy	220
9.3.4	Zasady zawierania i realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej z NFZ	220
9.3.5	Prowadzenie dokumentacji medycznej	221
9.3.6	Przypoznanie jako włączenie do procesu cywilnego ubezpieczyciela	222

Rozdział 10. REKLAMA PRODUKTÓW LECZNICZYCH	225
<i>Paweł Złamańczuk</i>	
10.1 Definicja reklamy, normatywne wymogi dotyczące reklamy, zasady kierowania reklamy	225
10.1.1 Definicja reklamy	225
10.1.2 Wymagania dotyczące reklamy	226
10.1.3 Zasady kierowania reklamy	227
10.2 Zakaz reklamy	228
10.3 Sankcje karne i karno-administracyjne, zasady sprawowania nadzoru nad przestrzeganiem przepisów dotyczących reklamy produktu leczniczego	230
Rozdział 11. ZADANIA ĆWICZENIOWE Z ODPOWIEDZIAMI	233
<i>Ewa Hryniewiecka</i>	
11.1 Zadania ćwiczeniowe 1. Przyjmuje osoba z uprawnieniami do samodzielnej ordynacji	234
11.1.1 Wizyta 1.	234
11.1.2 Wizyta 2.	234
11.1.3 Wizyta 3.	235
11.1.4 Wizyta 4.	235
11.1.5 Wizyta 5.	235
11.1.6 Wizyta 6.	236
11.1.7 Wizyta 7.	236
11.1.8 Wizyta 8.	236
11.2. Zadania ćwiczeniowe 2. Przyjmuje osoba z uprawnieniami do kontynuacji leczenia	237
11.2.1 Wizyta 9.	237
11.2.2 Wizyta 10.	237
11.2.3 Wizyta 11.	238
11.3 Odpowiedzi i objaśnienia	238
11.3.1 Wizyta 1.	238
11.3.2 Wizyta 2.	240
11.3.3 Wizyta 3.	240
11.3.4 Wizyta 4.	241
11.3.5 Wizyta 5.	242
11.3.6 Wizyta 6.	242
11.3.7 Wizyta 7.	243
11.3.8 Wizyta 8.	244
11.3.9 Wizyta 9.	245
11.3.10 Wizyta 10.	246
11.3.11 Wizyta 11.	247
SKOROWIDZ	249